

Posudek vedoucího diplomové práce

Tereza Zborníková: Renesanční malované epitafy v Čechách (1560-1610)

V úvodu s potěšením konstatuji, že diplomová práce Terezy Zborníkové se rodila „organicky“. Její autorka se pilně účastnila konzultací. Práci jsem velmi přivítal, neboť výzkum renesančních epitafů na našem území prodělal díky pracím Ondřeje Jakubce a Michaela Šroňka kvalitativní proměnu. T. Zborníková soustředila svoji pozornost na epitafy druhé poloviny 16. století, tedy památky převážně z doby císaře Maxmiliána II. a Rudolfa II. V minulosti se těmito epitafy zabývala celá řada badatelů, ale nikoliv takto komplexně. Metodologický přístup materiálu založila Zborníková na pečlivé heuristice, uměleckohistorickém popisu (včetně stránky paleografické), srovnávací a ikonografické analýze a kontextuální interpretaci. Studium epitafu 16. století předpokládá také dobrou orientaci v náboženské situaci doby (tzv. konfesionalizace), v poznání „každodennosti“ (oděvy, ceremonie) a znalosti grafických předloh a jejich transféru. I tyto nutné předpoklady zvládla T. Zborníková velmi dobře.

Diplomová práce má logickou strukturu. V úvodu uvádí kritický přehled bádání, v němž uvedla vše podstatné. Ke studiu konfesionalizace bych jí ještě doporučil recentní práce Winfrieda Eberharda. Třetí kapitola věnuje autorka práci pohledu novověkého člověka na smrt, a to včetně pojednání o *Ars moriendi*. Správně zde několikrát odkazuje k práci Erasma Rotterdamského *De praepatatione ad mortem*. Prokázala zde dobrou obeznámenost s dobovou literaturou. Dále naznačila, jakou úlohu hrají kšafty a pohřební ceremonie novověké šlechty ve vazbě s epitafy. Také zde neopomněla nic podstatného, snad mohla zmínit bohatou polskou literaturu věnovanou pohřebním ceremoniím. Možná že podrobněji měla být též rozvedena otázka vlivu konfesionalizace na charakter a náměty epitafů. V Čechách 16. století je to zvláště složité, a to vzhledem k nepříliš jednoduché náboženské situaci (katolíci, utrakvisté, čeští bratři, luteráni a kalvíni).

Nejpodstatnější částí celé práce je čtvrtá kapitola s katalogem epitafů. Autorka zde projevila výbornou schopnost uměleckohistorického popisu, stylové, srovnávací i ikonografické analýzy. Dobrá je práce s grafickými předlohami, s prameny a literaturou. Trochu zde postrádám v úvodu alespoň stručnou zmínku o ostatních formách epitafů, zejména v podobě sochařských prací, jak se s nimi u nás setkáváme například na Ústecku či ve Frýdlantu. Také

je otázkou proč pojednání o epitafech spojených s tvorbou Mistra IW a ne obecnější úvaha o vzniku epitafu jako takového na konci 14. století (viz např. Epitaf Jana z Jeřeně).

Poznámka: s. 13-14 Zobrazení rozkládající se mrtvolý (viz např. socha Brigity z baziliky sv. Jiří či kostlivec na kadaňském náhrobku Jana Hasištejnského z Lobkovic má svůj původ u francouzských náhrobků typu transi

s. 40-41 – Předlohou pro Votivní mosteckou desku byla rytina Lucase Cranacha st.

V práci i přes pečlivou redakci zůstali zejména u jmen poměrně četné překlepy (viz např. s. 47 – Ceanach místo Cranacha td.)

Předložená práce vysoce splňuje nároky kladené na práci diplomovou. Její autorka prokázala schopnost soustředěné odborné práce, dobrou obeznámenost s literaturou a prameny i schopnost zasadit epitafy do dobových historických a duchovních kontextů. Uvedené výtky jsou vskutku marginálního charakteru a proto práci vřele doporučuji k obhajobě.

V Praze, dne 10.5. 2013

Prof. PhDr. Ing.. Jan Royt PhD.